

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
Școala Doctorală de Filologie**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**TRAIAN T. COȘOVEI.
VÂRSTELE ȘI PREFACERILE POEZIEI
„COPILULUI TERIBIL”**

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Diana Manuela CÂMPAN

Drd. Cristina CORNEA

**Alba Iulia
2024**

Cuprins

INTRODUCERE	6
CAPITOLUL I	19
TRAIAN T. COȘOVEI ÎN CONTEXTELE LARGI ALE GENERAȚIEI SALE	19
I.1. Între granițele postmodernismului și dincolo de ele.....	19
I.1.1 Perspective teoretice - Ihab Hassan: postmodernismul între indeterminare și imanență.....	25
I.1.2. Jean-François Lyotard: discreditarea metanarațiunilor legitimoare.....	34
I.1.3. Gianni Vattimo: experiența ontologică slabă.....	38
I.1.4. Postmodernismul arhitectural, noutatea trecutului.....	43
I.1.5. Epistema postmodernă: mutație culturală majoră.....	46
I. 2. Repere ale receptării postmodernismului românesc.....	49
I.3. Ocurențele postmodernismului – începuturi.....	51
I.4. Momentul 1986.....	54
I.5. Postmodernismul după 1986.....	56
I.6. Postmodernism și optzecism.....	58
I.7. Fenomenul literar optzecist. Mărcile postmodernismului și noua grilă de valori.....	61
I.7.1. Repere ale poeziei generației '80.....	65
I.7.2. Mărci ale prozei generației '80.....	70
I.7.3. Textul dramatic postmodern. Câteva considerații.....	76
I.8. Traian T. Coșovei - optzecist?.....	78
I.8.1. Demolarea tradiției vs promovarea insurgenței spiritului nou.....	78
CAPITOLUL II	87
TRAIAN T. COȘOVEI - DE LA „COPIIUL TERIBIL” AL GENERAȚIEI SALE LA CONȘTIINȚA EXEMPLARĂ A POETULUI HARIC	87

II.1. Fenomenul remarcabil al individualității.....	87
II.2. Repere și valori identitare.....	89
II.3. Radiografia destinului „copilului teribil”.....	92
II.4. Cartea fiului. Cartea tatălui. Ampretele paternității și modulațiile spiritului.....	102
II.5. Cultul prieteniei și spiritul de grup.....	106
CAPITOLUL III.....	134
IMAGINARUL LIRIC AL LUI TRAIAN T. COȘOVEI ȘI PREFACEREA LIMBAJULUI POETIC. STĂRI, MEANDRE, ETAPE.....	134
III.1. Stările de spirit.....	134
III.2. Ospățul în versuri.....	142
III.3. Antinomii subtile în poetica lui Traian T. Coșovei.....	147
III. 4. Antipășunism în acord cu lumea modernă.....	150
III.5. Spiritualitate și nostalgie.....	153
III.6. Singularitate și adolescență în poezia lui Traian T. Coșovei.....	155
III.7. Fascinația jocurilor de cuvinte.....	159
III.8. Scriptorul dezabuzat și masa lirică.....	162
III.9. Confesiunea metaforică de inspirație optzecistă.....	164
III.10. Poemele maturității.....	167
III.10.1. „Bătrânețile băiatului cuminte” și salvarea ludicului.....	167
III.10.2. Moreacul și exercițiile de reinventare a sinelui.....	200
CAPITOLUL IV.....	210
PRELUNGIRILE POEZIEI ȘI RAFINAMENTELE SCRITORULUI POLIVALENT.....	210
IV.1. Empatii și antologii. Șansa mentoratului.....	210
IV.2. Traian T. Coșovei - un cavaler neobosit al „prieteșugului” scriitoricesc.....	220
IV.3. Traian T. Coșovei față-în-față cu exegeții săi.....	226
IV.4. Cronicile fanteziei.....	246
CONCLUZII.....	250
BIBLIOGRAFIE.....	257
Opera autorului.....	257

1. În volum.....	257
2. În periodice.....	258
Cărți de critică literară, semantică, stilistică, poetică și hermeneutică.....	260
Dicționare.....	269
Istории literare.....	271
Articole.....	272
În periodice.....	272
În antologii.....	277
Interviuri în surse web.....	278
Anexa 1 - Un interviu inedit cu Doamna Ștefania Coșovei, despre poetul care „a trăit pentru poezia lui” - Traian T. Coșovei.....	280
Anexa 2 - Fotografii din arhiva personală - Imagini care definesc profilul de scriitor.....	300

Teza de doctorat cu tema *Traian T. Coșovei. Vârstele și prefacerile poeziei „copilului teribil”* își propune să reiaze în orizontul de interes al criticii literare viața și universul poetic al unui remarcabil autor, apreciat de generația sa, care a ales calea sincerității depline în spunerea de sine: poetul Traian T. Coșovei. Un argument relevant și esențial care ne justifică demersul îl constituie absența, din spațiul criticii literare românești, a unei lucrări ample care să ofere un studiu sintetic asupra vieții și operei lui Traian T. Coșovei și, în mod particular, asupra celui mai relevant segment al operei sale – poezia, evidențiindu-se, în mod necesar și obligatoriu, trecerea prin vârste lirice a „copilului teribil”, drama paternității, amenințările obscure, reale sau imaginare, care au planat asupra Moreacului, exercițiile de reinventare a sinelui poetic și de abordare, în cheie proprie, unică și irepetabilă, a sensibilității adânci, de la varianta sa fin muștrătoare până la cea ludică sau adânc filozofică.

Regretând această receptare lacunară a universului poetic coșoveian, la nivelul cărora am descoperit o plajă largă de nuclee ideatice de mare forță – de la căutarea identității, desprinsă din stările de spirit ale eului itinerant prin vârste, ca temă recurentă, până la meditații în cod (pseudo)filozofic asupra vieții, copilăriei, adolescenței, tinereții și maturității, considerăm intenția noastră de a dedica un studiu amplu poeziei lui Traian T. Coșovei o prioritate imediată.

Așadar, **alegerea temei** s-a fundamentat pe câteva argumente relevante:

Primo: consultând critica de specialitate, am observat că segmentul cel mai important al operei sale – poezia, a fost tratat, în general, ca rezultat al unui imaginar specific singularității. Considerăm că stările de spirit validate și recuperate în poezia lui Traian T. Coșovei pot fi analizate din multiple perspective, având toate un numitor comun: sentimentul mărginirii și melancolia (a sa și a unei întregi generații), agravate de deziluzia mărturisită codificat prin aluzia că eul hrănește morile don-quiotești ale plictisului dublat de nevoia de măști, într-un timp istoric problematic și problematizant.

Secundo: întâlnirea cu soția poetului Traian T. Coșovei, scriitoarea Ștefania Coșovei, a constituit o revelație, o bucurie intelectuală reală, profund onorantă, și a consolidat motivația personală de a scrie despre viața și universul poetic al unui scriitor marcant pentru literatura română, nedrept rămas, în ultimii ani, într-un con de umbră. Analizând chiar primele poeme ale lui Traian T. Coșovei și, cu atât mai mult, tematica în evoluție, am realizat că iubitorul de poezie, oricare ar fi acesta, se poate afla, adesea, în situațiile identificate în textul poetic coșoveian, însă

tema care mi-a atras atenția, în mod deosebit, a fost căutarea identității și regăsirea de sine. Evaluând existența umană ca pe un continuum efemer, ca o punte către o destinație paradisiacă anticipată, am identificat faptul că suntem susceptibili de a experimenta o perioadă extinsă de așteptare, adesea influențată de stările noastre emoționale, care inevitabil orientează către o concluzie, fie ea lină sau bruscă. Aceste argumente au determinat dorința de a dezvolta o cercetare care să pună în lumină viața și opera poetică a lui Traian T. Coșovei, cu mențiunea clară că una migrează spre cealaltă, cu egală îndreptățire, potențându-se reciproc, poate mai mult decât la oricare alt scriitor al generației sale.

Personalitate complexă a literaturii române, Traian T. Coșovei a reușit, de-a lungul unei vieți dedicate scrisului, prin volumele de poezie, dar și prin influențele relației pe care poetul a stabilit-o cu tatăl său, scriitorul Traian Coșovei, să atribuie multiple sensuri scriiturii sale, aspecte care se profilează la nivelul întregului discurs liric, descoperind un poet care se preface că spune totul și că se dezvăluie tuturor, când, de fapt, se ascunde sistematic, dezghiocându-și, cu adevărat, personalitatea polivalentă numai conștiinței celui care are răbdarea de a adăsta sincer, deschis și necosmetizat asupra miezului de idei al poemelor și asupra destinului, deopotrivă. O prezență remarcabilă, al cărui debut editorial, în anul 1979, a fost apreciat și susținut, Traian T. Coșovei este un scriitor deplin, care a surprins prin impresionanta emoție lirică desprinsă din vasta paletă a formelor de expresie. A publicat volume de poezie și antologii poetice, romane și proze scurte, volume de eseuri în colaborare, critică literară: *Ninsoarea electrică* (1979), *1, 2, 3 sau...* (1980), *Cruciada întreruptă* (1982), *Aer cu diamante*, antologie colectivă (1982), *Poemele siameze* (1983), *În așteptarea cometei* (1986), *Rondul de noapte* (1987), *Bătrânețile unui băiat cuminte* (1994), *Mickey Mouse e mort* (1994), *Ioana care rupe poeme* (1996), *Patinează sau crapă!* (1997), *Ninsoarea electrică*, ediția a II-a (1998), *Percheziționarea îngerilor* (1998), *Lumină de la frigider* (1998), *Bună dimineața, Vietnam!* (1999), *Mahalaua de azi pe mâine*, împreună cu Dan Mircea Cipariu, (2000), *Pisica neagră, pisica moartă*, împreună cu Bogdan O. Popescu (2001), *Institutul de glasuri*, antologie în colecția *Hyperion* (2002), *Vânătoarea pe capete* (2002), *Greva căpșunelor* (2004), *Aerostate plângând* (2010), *Jurnalul morilor de vânt* (2012), *Aritmetica pleoapelor* (2013), romane: *Les années folles du socialisme*, împreună cu Ștefania Coșovei, proză scurtă (2000), *Motocicliștii spațiali*, cu Ioana Mănescu (2008), remarcându-se și prin critica și eseistica publicate: *Pornind de la un vers*, critică literară (1990), *Hotel Urmuz*, critică literară (2000), *La*

formarea ideilor, critică literară (2005), *Băutorii de absint*, cu Nichita Danilov, Liviu Ioan Stoiciu, Ion Mureșan, Ioan Es Pop (2006), *Poezii marilor orașe* (2008).

Confirmarea meritului și a talentului de scriitor vine, în mod oficial, dincolo de aprecierea publicului larg, și odată cu acordarea diverselor premii și distincții, între care amintim Premiul Uniunii Scriitorilor în anul 1979, Premiul Asociației Scriitorilor din București, în anul 1994 pentru volumul *Bătrânețile unui băiat cuminte*, Marele Premiu *Ion Vinea*, în anul 1996, Premiul Academiei *Carpatice*, în anul 1996, Premiul Academiei Române pentru poezie, în anul 1996, Premiul Internațional *Nichita Stănescu*, în anul 2000, titlul de Autorul anului 2002 - acordat de Asociația Publicațiilor Literare și Editurilor din România pentru volumul de poezie *Vânătoarea pe capete*, Ordinul *Meritul Cultural* în gradul de Ofițer, în anul 2004, Premiul Asociației Scriitorilor București pentru volumul de poezie *Greva căpșunelor*, Premiul pentru jurnalism literar al revistei *Tomis*, în anul 2005, Premiul Asociației Scriitorilor București pentru volumul de critică literară *Poezii marilor orașe*, în anul 2008.

Într-o primă etapă a creației, un aspect semnificativ pe care îl pune în evidență poezia lui Traian T. Coșovei îl reprezintă profunzimea planului afectiv, deopotrivă ca sentiment al eului poetic și ca atitudine față de poezia însăși. Încă de la primele versuri publicate, poetul a oferit imaginea unui sentimental, imediat perceptibilă în spatele atitudinii frondiste. Un foarte iscusit tehnician constructor de imagini poetice mereu complexe și pline de înțelesuri, Traian T. Coșovei știe să ofere textului poetic o înfățișare uimitoare. Ceea ce transmite poetul sunt stări de spirit al căror ton general este de tristețe și de nostalgie a trecutului. Atitudinea lirică a lui Traian T. Coșovei și rolul poeziei sale, de la începuturi până la ultimul volum publicat, nu s-au schimbat prea mult, chiar dacă au apărut modificări de sensibilitate sau noi mecanisme de fabricat vise și iluzii mai accesibile.

Cercetarea noastră își propune să evidențieze că și poezia lui Traian T. Coșovei și-a adaptat mijloacele pentru a cuceri din publicul ezitant și, cu toate acestea, a reușit să-și păstreze constant o ținută, o eleganță a ideii, un fast al rostirii care să o facă apreciată unanim. Intenția noastră este de a evidenția și de a așeza la locul cuvenit în piramida canonului literar acest poet-creuzet perfect, în care se contopește, alchimic parcă, un anumit tip de sensibilitate și harul scrisului, dublate de o viață de om remarcabil, care a ales, în orice context, calea sincerității.

Poetul Traian T. Coșovei s-a bucurat, încă de la debut, de o receptare critică de excepție, fiind unul din cei mai apreciați reprezentanți ai Generației '80. S-a scris mult despre tehnica sa de

creație, despre modalitățile de expresie sau despre finalitățile estetice și epistemologice pe care poezia sa le presupune. Volumele sale evocă și stări de spirit efemere, povești ale sinelui ancorate în realitatea trăirilor determinate sinergic de legăturile sentimentale. Poetul a regăsit dragostea de care avea nevoie, după patru încercări, luând-o, de fiecare dată, de la capăt, încredințat că, în literatură și în dragoste, concesiile ucid. Astfel, a reușit, tot de fiecare dată, să se consoleze de existență prin propriul său manierism poetic, răspândind în cuvinte suferința, la aceeași mașină de scris, moștenită de la tatăl său. În cele din urmă, adevărata poveste de iubire, construită pe dragostea pentru literatură, o trăiește alături de rafinata prozatoare Ștefania Coșovei.

Intenția este ca, prin lectura noastră, să identificăm și să stabilim mecanismele interioare pe care poetul le alege și le operează pe parcursul întregului său discurs liric. De aceea, se impune o înțelegere în profunzime a contextului cultural, a fenomenului literar optzecist, constituit în jurul Cenaclului de Luni, unde și poetul Traian T. Coșovei a inițiat o conexiune favorabilă între solidaritatea intelectuală și cea morală, provocând, astfel, o redefinire a conceptelor de realitate și discurs literar. A reușit să plaseze poezia profundă în contextul vieții cotidiene și să respingă atitudinea evazionistă care caracteriza literatura din perioadele anterioare. Având ca teză problema căutării identității și regăsirea de sine ca epicentru al întregii creații, ne propunem apropierea de poezia scriitorului Traian T. Coșovei din perspectiva unei relații indisolubile între *biografie* și *operă*. Așadar, nu am fi putut pătrunde, odată cu cercetarea noastră, în profunzimea sensurilor și a simbolurilor recurente specifice scriiturii coșoveiene, dacă nu am fi cunoscut îndeaproape abordarea lui Coșovei-tatăl și relațiile de familie ale Moreacului, iar volumul *Cântec să crească băiatul* (1959) relevă, credem noi, chiar problemele emoționale și relaționale asociate devenirii poetului. Amprenta paternă se reflectă, cu precădere, în poezia lui Traian T. Coșovei, căreia, în cercetarea noastră, îi acordăm un capitol amplu. La baza poeziei lui Traian T. Coșovei se regăsește o suprapunere desăvârșită a elementului biografic cu cel real, care se împletește, într-un mod absolut spectaculos, cu ludicul, cu ironia, cu umoristicul, cu simbolul și chiar cu fantezia. Toate aceste aspecte se reflectă în volumele de poezie, piatra de temelie de la care se va contura, ulterior, fenomenul liric coșoveian.

Firesc, corpusul de referință se deschide cu primul său volum de poezie, *Ninsoarea electrică* (1979), în care Traian T. Coșovei se prezintă, în competiția pe care o începe, cu o producție nu numai bogată, dar și stăpânită cu îndemnare și dominată, în același timp, de o limpede conștiință de sine a scriitorului în dubla sa ipostază, de artist și de om al aceluia sfârșit de veac.

Primul volum de versuri relevă un poet de substanță, sensibil și lucid, prins până la suferință în mentalitatea complexă a epocii noastre, uneori suprimată de subiectul obsesiv care alimentează procesul său de inspirație, repetitiv câteodată, păstrând, însă, mereu accentele convingătoare ale unei autentice și complexe experiențe sufletești.

Volumul de poezii pe care îl avem în vedere, publicat ulterior, constituie „cea mai postmodernă” dintre scrierile sale: ciclul de poeme *1, 2, 3 sau...* reprezintă, de fapt, un ospăț în versuri și un roman de dragoste special, o elegantă, rafinată și melancolică demonstrație de lirism, în care epicul este doar un expedient, și mai puțin o funcție a textului. Textele de început ale volumului anunță lectorul cu privire la modalitatea de scriere, propusă ca principală tendință a literaturii, și anume aceea de a sublinia jocul, ludicul și fantezia.

În exercițiul nostru hermeneutic, am observat că structura volumelor sale poate fi considerată o manieră aparte de a conduce spre o lume ireală, zămislită din povestioare când amuzante, când nostalgice, pline de exuberanță, inedite și nenumărate jocuri ale „personajelor”, idei și evenimente cu încărcătură simbolică, toate acestea definind o poetică generalizată a spectacularului. Cel de-al treilea volum de texte poetice, *Cruciada întreruptă* (1982), dezvăluie un poet constituit în datele esențiale. De la primul vers, el reușește să capteze atenția lectorului; acesta trebuie, însă, să fie înzestrat cu multă răbdare, căci poezia lui Traian T. Coșovei reprezintă un ținut care promite, dar își amână cu dibăcie promisiunile, rotit cu fiecare frază îți arată alte peisaje și nu se oprește la ceva anume, permițând dez-limitarea imaginarului.

În anul 1982, este publicată antologia de versuri *Aer cu diamante*, un volum în care semnează, într-o perfectă armonie de grup, reprezentativă pentru cultura română, Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei, Florin Iaru, Ion Stratan, tinerii poeți deja cunoscuți, primii doi fiind distinși, de altfel, cu premiul de debut al Uniunii Scriitorilor Români. Aceștia au avut incredibila idee de a publica împreună o antologie de versuri, volum care poate fi perceput ca un gest de afinitate, de prietenie, de solidaritate literară față de Cenaclul de Luni, cenaclul care i-a lansat pe mulți dintre tinerii scriitori ai deceniilor `70-`80. Apreciem că din nevoia de a-și puncta prezența comună, dincolo de personalitatea proprie fiecăruia, a rezultat o carte-simbol, vie și incitantă, un obiect de lectură gândit și construit până în cele mai mici amănunte, plăcut ochiului prin dispunerea sa grafică și prin admirabilele, aerienele desene ale lui Tudor Jebeleanu, ele însele fiind un inspirat comentariu imagistic la versurile semnate de poeți. Un volum deosebit prezentat, mai degajat și mai liber de judecăți, cum nu multe apar în clipa de față. Ideea autorilor cărții trezește atât

curiozitatea, cât și simpatia, căci nu e puțin lucru în a vedea un grup de tineri mobilizați într-o întreprindere totuși atât de inefabilă, cum este aceea a alcătuirii unei cărți.

Volumul de poezie *Poemele siameze* (1983) al poetului Traian T. Coșovei este unul apreciat ca fiind carte a maturității, în care poetul, oarecum, recunoaște sau reiterează tatonările anterioare. În același timp, remarcăm și apreciem volumul *Cruciada întreruptă*, prin intermediul căruia poetul pare că urmărește să informeze indirect că se află într-un acord cu sine ce se întinde pe traiectoria volumelor de până aici, chiar dacă mai modifică un titlu sau o dedicație. Poetul, veritabil creator de înțeleșuri, îmbină poezii vechi și noi, încurcă piste, bruiază încercarea grațioasă a criticii de a stabili drumuri și evoluții, iar îmbinarea modificată a textelor oferă o sinteză a expresivității proprii poetului și, în același timp, nu numai o nouă carte, ci o carte cu noi înțeleșuri.

Cercetarea noastră valorifică, între edițiile utilizate, și volumul *În așteptarea cometei* (1986), în care devine evident sentimentul iernii interioare, iar ritmurile de jazz dintr-un poem par a fi un element cel puțin bizar în ansamblu de cartiere dosnice și blocuri, în care individul este un necunoscut în mijlocul unei adunări de oameni care se extinde precum o apă cuvântătoare pe străzi. Publicarea, un an mai târziu, a unui volum nou, de tip antologie a poeziilor lui Traian T. Coșovei, sub titlul *Rondul de noapte* (1987), determină extragerea unor caracteristici importante, definitorii pentru expresia poetică îngrijită de tânărul poet considerat, la momentul respectiv, unul dintre cei mai interesanți scriitori ai generației sale. Apreciam, în demersurile noastre, temele poeziei din *Rondul de noapte* (macularea prin experiență, timpul impecabil, depersonalizare prin hipercivilizație, iubirile pierdute), acestea se subordonează unei stări copleșitoare de inconfort sufletesc, de devorantă incertitudine. Tensiunea lirică este rezultatul căutării continue a unor repere care, odată descoperite în labirintul realului, se dovedesc nerezistente în impactul cu o sensibilitate vulnerantă, reclamând corespondenți pe măsură.

Secvențe relevante sunt selectate și din volumul *Pornind de la un vers* (1990), care cuprinde o selecție de texte, în cadrul căruia exegeții demonstrează că foarte rar un poet reușește să-și depășească propria sa experiență și să judece de pe o poziție neutră, ca un expert, scrisul altora. Un fin critic literar, așadar, care sondează atent textele autorilor ce publică în perioada respectivă, Traian T. Coșovei manifestă o reticență constantă în a respinge autorii lipsiți de talent și se abține de la a contesta ferm valoarea acestora.

De asemenea, vom selecta secvențe exemplificatoare pentru demersul nostru din volumul *Bătrânețile unui băiat cuminte* (1994), acolo unde recunoaștem că discursul poetic al lui Traian T. Coșovei începe să oscileze între obsesiile evaziunii din text și sentimentul difuz al destructibilului. În volume ulterioare, precum *Patinează sau crapă* (1997), *Percheziționarea îngerilor* (1998), Traian T. Coșovei continuă această direcție, respectiv revelația de profunzime, reinstalându-se printre incontestabilii plutonului textualist. Surprindem în activitatea noastră de cercetare cum Traian T. Coșovei descoperă o altă uriașă temă, memoria, de la prima copilărie și până la vârsta adultă; totul pare a fi constituit ciclic, ca într-un proces cu sute de termene și cu mii de posibilități de apel. Întâmplările sunt frapante, dar, în contextul poeziei lui, nu reprezintă o surpriză.

Un alt volum important pentru demersul nostru este *Mickey Mouse e mort!* (1994), în cazul căruia putem remarca faptul că referirile culturale, numeroase, nu interesează decât în măsura în care sunt cu finalitate launtrică. Printre edițiile utilizate în demersul nostru analitic este romanul confesiv la patru mâini, *Les années folles du socialisme* (2000), scris împreună cu soția sa, Ștefania, dar și critică literară sau antologiile publicate. Volumul de versuri *Ioana care rupe poeme* (1996) dovedește aceeași vervă juvenilă, același energetism lexical liber, jucat cu dezinvoltură, aceleași exclamații voinicești care par să ilustreze o tinerete literară perpetuă. Relevante pentru demersurile noastre sunt și volumele *Greva căpșunelor* (2004) sau *Rondul de noapte* (1987), între rândurile cărora remarcăm că poetul dovedește o oarecare retragere, el începe să-și micșoreze densitatea imagistică a poemelor.

Cartea publicată în anul 2010, *Aerostate plângând*, reprezintă unul dintre cele mai de impact volume de poezie apărute în perioada respectivă, și confirmă, totodată, talentul lui Traian T. Coșovei, dovedind, din plin, maturitatea sa poetică. Volumul, publicat după un răstimp remarcabil de acalmie, alungă presupunerea de inerție și marchează începutul ultimei etape a scriiturii lui Traian T. Coșovei. Raportat la trăirea poetică, Traian T. Coșovei readuce în prim-plan trauma lui constantă.

Printre edițiile utilizate, menționăm și *Jurnalul morilor de vânt* (2012), precum și ultimul volum al poetului, respectiv *Aritmetica pleoapelor* (2013). O remarcabilă tulburare a sensibilității putem distinge, alături de dramatismul specific, care nuanțează un autoportret copleșit de propriile sale trăsături și slăbiciuni. Apreciem că poetul urmărește, în poemele sale, cu magnifică stăpânire de sine, evitarea suferinței sau măcar să sufere în măsură cât mai mică.

Structura și etapele progresive ale cercetării vor urmări succesiunea planurilor, respectiv vom începe de la planul general, creionând o indispensabilă evidențiere a contextului literar în care se încadrează și de care aparține scriitura lui Traian T. Coșovei, spre particular. Nu putem vorbi, în poetica lui Traian T. Coșovei, despre teme independente, care să nu stabilească legături cu alte teme. În general, ideile transmise de poet revin constant în alte texte, ceea ce implică riscul de a fi repetate. Acest procedeu al recompunerii temelor exprimate de poet se aseamănă cu încercarea de a reconstitui un puzzle, asigurând, astfel, o continuitate specifică întregului operei.

Ca **metode de cercetare** am considerat potrivite analiza tematică și stilistică a textelor și studiul comparativ, devoalarea codurilor arhetipologice și supremația valențelor poeticii de fond, concredute din hermeneutica de identificare. Vom urmări scriitura lui Traian T. Coșovei din perspectivă diacronică, de la publicarea primelor versuri până la ultimul volum de poezie, evidențiind, firesc, etapele evolutive ale imaginarului poetic. Atenția noastră vizează morfologia stărilor de spirit, identificarea identității și a fluctuațiilor acesteia în fuiorul liric, cultul prieteniei, dar și relația poetului cu tatăl său ca temă-cadru, respectiv importanța reperelor destinate spațio-temporale care au migrat spre fondul poeziei de stare.

Ne-am fundamentat cercetarea pe **axele solide ale unei bibliografii complexe** aferente temei (respectiv vizând canonul literar al postmodernismului, timpul cultural de referință și contextele mai largi ale generației din care poetul Traian T. Coșovei se revendică).

Ne-au stat în centrul de interes, ca plajă de pregătire a exercițiului nostru analitic, studii și articole publicate în volume sau periodice, în antologii, interviuri, volume de critică literară și capitole din istorii literare dedicate scriitorului de referință, studii de critică și teorie literară, dicționare de autori, dicționare de simboluri, eseuri critice, studii de poetică și hermeneutica textului, toate acestea stimulând și deschizând și intenția noastră de a aplica liricii lui Traian T. Coșovei și o grilă de lectură profund personală.

În firescul etapizat al cercetării, rama teoretică privitoare la paradigma *postmodernismului autohton* am fixat-o axându-ne pe lucrările cercetătorilor consacrați (cu accente aparte pe nucleele oferite de către N. Manolescu, Gh. Crăciun, Al. Mușina, Mircea Cărtărescu, Andrei Bodiș, Liviu Petrescu, Ion Pop, Cornel Regman, Mircea Braga, Cosmin Ciotloș, Mircea A. Diaconu, Mihaela Ursa, Ion Bogdan Lefter, Maria Ana Tupan ș.m.a.). Pe de altă parte, ca etapă esențială în documentarea temei de față, am parcurs numeroase capitole, studii și articole privind poezia lui

Traian T. Coșovei, remarcând, în mod special, receptarea punctuală de care s-a bucurat în revistele literare.

În ceea ce privește structura și organizarea lucrării, aceasta va cuprinde patru capitole ample, cu subcapitolele aferente, precedate de o *Introducere* și urmate de *Concluzii* și o bibliografie, precum și de câteva anexe reprezentative, printre care un interviu inedit cu scriitoarea și distinsa doamnă Ștefania Coșovei despre poetul care „a trăit pentru poezia lui”- Traian T. Coșovei, dar și fotografiile din arhiva personală, imagini inedite care definesc profilul de scriitor, puse la dispoziție special de prozatoarea Ștefania Coșovei, cu scopul de a le atașa prezentei cercetări.

Începând cu primul capitol, intitulat *TRAIAN T. COȘOVEI ÎN CONTEXTELE LARGI ALE GENERAȚIEI SALE*, am considerat relevantă analiza evoluției cronologice a ramei conceptuale a postmodernismului, așa cum acesta este documentat în literatura de specialitate, dată fiind arondarea imediată a poetului asupra căruia stăruim în prezenta lucrare tocmai canonului postmodern. În mod evident, semnificația postmodernismului a evoluat, a cunoscut modificări și resedimentări programatice, însă, în ceea ce ne privește, ne propunem, în contextul lucrării de față, o revizitare a paradigmei postmodernismului exclusiv spre identificarea sa în diverse contexte culturale din ancadramentul temei noastre de referință. În acest prim capitol, intenționăm realizarea unei prezentări generale a fenomenului postmodern, începând cu apariția sa în Statele Unite ale Americii, amintindu-ne că o contribuție importantă în promovarea postmodernismului au avut-o dezbaterile din domeniul arhitecturii, prin principalul teoretician, Charles Jencks, iar alt domeniu important în granițele căruia a fost forjat conceptul a fost acela al filozofiei. În felul acesta a pătruns postmodernismul pe continentul european, promotorul său fiind, aici, filozoful francez Jean-François Lyotard. După un scurt istoric al termenului, vom încerca să evidențiem dificultățile pe care definirea acestuia le-a ridicat în critica de specialitate. În ilustrarea aspectelor teoretice ale postmodernismului vom urmări opiniile teoreticienilor consacrați, precum Ihab Hassan, Jean-François Lyotard, Gianni Vattimo, Linda Hutcheon, într-un dialog deschis cu opiniile teoreticienilor români, amintiți mai sus.

În urma acestor premise teoretice, ne propunem să formulăm o ipoteză asupra postmodernismului poeziei coșoveiene, dar și realizarea unui scurt istoric al circumstanțelor postmodernismului reflectat în critica românească de specialitate, având în vedere dezbaterile generate de apariția noii atitudini estetice în cultura noastră, într-un timp istoric problematic. În

ciuda faptului că postmodernismul nu este subiectul central al prezentei lucrări, este de înțeles că orice efort de delimitare a unui fenomen se dovedește a fi incomplet dacă nu se iau în considerare atât contextul precedent, cât și evoluția ulterioară a acestuia.

Postmodernismul românesc implică raportarea la generația optzecistă cu care acesta a fost adesea asociat. Dezbaterile pe acest subiect au fost nenumărate, la acestea participând atât optzeciști înșiși, cât și critici consacrați, ori foarte tineri autori care s-au afirmat în ultima vreme. Ne vom reaminti, în acest context, că scriitorii postmoderniști întrerup asumarea armurii impersonalității și se concentrează pe asumarea existenței sub numele propriu. Direcțiile principale vizate de scriitori sunt biograficul, uzitarea unui discurs apropiat de limbajul colocvial necosmetizat, atenția la realitatea din jur, înțelegerea faptului că poezia reprezintă un text care se raportează la tot ceea ce s-a scris până la acel moment, nu doar la obiectele și percepțiile imediate. Poeții postmoderniști au dezbătut vehement evazionismul literaturii moderne și au criticat implicarea socială, politică, perceperea fidelă a realității imediate. Scriitorii perioadei își clădesc o retorică specifică, un univers propriu, dincolo de programul cenaclurilor.

Acest capitol este definitiv pentru demersul propus, reprezentând un studiu de bază de la care va porni cercetarea noastră. Astfel, căutăm să creionăm o panoramă a cărților, studiilor și articolelor literare care vizează, în principal, scriitura lui Traian T. Coșovei și plasarea acestuia într-un anumit filon al receptării. Intenționăm să oferim o nouă perspectivă asupra fenomenului literar optzecist ca nucleu al formării poetului; cadrul de afirmare care se constituie în anul 1977, *Cenaclul de Luni*, avea să-i ofere poetului Traian T. Coșovei prilejul de a institui o conexiune pozitivă între solidaritatea intelectuală și morală, schimbând astfel paradigma asupra conceptelor de realitate și discurs literar. Poetul a reușit să integreze poezia profundă în aspectele cotidiene ale vieții și să respingă tendința de evadare care caracteriza literatura anterioară. Demolarea tradiției și promovarea insurgenței spiritului nou, dar și receptarea scriiturii lui Traian T. Coșovei în spațiul literaturii române, raportându-ne la aparatul critic, prin intermediul dicționarelor, al istoriilor literare, al articolelor sau al altor referințe critice reprezintă direcția urmărită pe parcursul primului capitol.

În capitolul al doilea, *TRAIAN T. COȘOVEI - DE LA „COPILUL TERIBIL” AL GENERAȚIEI SALE LA CONȘTIINȚA EXEMPLARĂ A POETULUI HARIC*, ne propunem evidențierea aspectului biografic al personalității lui Traian T. Coșovei, cu predilecție, astfel încât ne vom îndrepta atenția spre copilăria, adolescența, tinerețea, viața poetului în toate etapele ei

definitorii pentru om și operă, deopotrivă. Așadar, cercetarea noastră vizează, la momentul acesta, Poezia și Viața, două lumi distincte, dar contigue. Între elementul biografic și creația poetică a lui Coșovei există, așa cum vom încerca să demonstrăm, o legătură care are ca finalitate punerea în lumină a relației strânse dintre realul trăit și cel scris, aceasta din urmă constituind reverberația propriei biografii și ideologii. În contextul dat, îl putem înțelege deplin pe Traian T. Coșovei doar observându-i, etapizat, acțiunile din viața reală și pragurile biograficului și, în paralel, urmărind amprenta realului (asumat și trăit) în armura imaginarului său poetic.

În următorul capitol, cel de-al treilea, *IMAGINARUL LIRIC AL LUI TRAIAN T. COȘOVEI ȘI PREFACEREA LIMBAJULUI POETIC. STĂRI, MEANDRE, ETAPE*, vom încerca să analizăm opera poetică în diacronie, urmărind tocmai principiile devenirii conștiinței într-o simultaneitate perfectă cu cadrele evolutive ale poeziei.

Vom evidenția faptul că volumele sale se constituie în veritabile autoportrete care surprind, într-un crescendo simbolic, tocmai fluctuațiile adaptării de sine la preajmă, la propriul destin și la fluctuațiile timpului cultural pe care îl traversează, fără, însă, ca poetul să fie aservit módelor / modelelor, ci elaborându-și, în răstimpuri, propriul cod de semnificare. Personalitatea lui Traian T. Coșovei este remarcabilă și la fel sunt defectele sale, vizibile cu ochiul liber, aspecte care nu au dispărut de-a lungul timpului, mărci asumate care, până la urmă, fac parte din personalitatea poetului, acesta fiind, oarecum, nediscursiv, zgârcit cu vorbele, chiar; însă, în absența unor atari atribute, Traian T. Coșovei ar deveni *un altul*. Cu certitudine, toate acestea devin tot mai ușor de neglijat pe măsură ce simțirea poetului va deveni tot mai profundă.

Pe tânărul poet, la vremea aceea, l-au îndrăgit și maestrul, și colegii, dar și cronicarii de carieră. Opera lui Traian T. Coșovei a stat constant în atenția exegeților, receptarea critică făcându-se cu instrumente specifice fiecărui timp cultural. La o primă vedere, am putea aprecia că Traian T. Coșovei anunță, așa cum afirmă în toate contextele, pe holuri, în variate cadre sociale, *o altă sensibilitate*, cu totul inovativă. Argumentul real și facil este acela că orice poet adevărat anunță o nouă sensibilitate. Așadar, și Coșovei, care nu este, în niciun caz, mediocru, anunță o sensibilitate, iar dacă se cercetează sensul mai adânc al afirmației, socotim că poezia mai noi anunță, într-adevăr, schimbarea. Întreaga operă a lui Traian T. Coșovei, începută încă din adolescență, se consumă sub incidența morală a simțămintelor sale. Sub semnul tristeții pe care a încercat să o înlăture, dar fără sorți de izbândă, însingurându-se și alegând drumul simplu al confesiunii metaforice, spre calea

luminii și a sincerității, Traian T. Coșovei a fost unul dintre poeții cu real potențial, lăsând moștenire literaturii române volume apreciate de critica vremii.

În capitolul al patrulea, *PRELUNGIRILE POEZIEI ȘI RAFINAMENTELE SCRITORULUI POLIVALENT*, ne propunem sublinierea importanței faptului că poetul a ales să colaboreze cu tineri autori și poeți aflați în etapa incipientă a carierei lor literare, oferindu-le sprijin și facilitându-le promovarea. Prin intermediul colecțiilor sale de antologii, critică literară, eseistică sau colaborarea în scrierea romanelor, poetul îndeplinește un rol semnificativ în susținerea tinerilor poeți și a scriitorilor. Poetul manifestă un interes evident în ceea ce privește promovarea și încurajarea acestora în proiecte literare ample, inclusiv în context academic, el demonstrează un angajament pronunțat în ceea ce privește susținerea și stimularea unor nume precum Ștefania Coșovei, Ioana Mănescu, Dan Mircea Cipariu, medicul Bogdan O. Popescu, dar și a unor poeți mai tineri, care apar în volumele sale de critică literară și beneficiază de recunoașterea și aprecierea mentorului.

Prin colaborările sale literare și prietenii din lumea poeziei, Traian T. Coșovei a subliniat și relevanța relațiilor interumane autentice în ceea ce privește evoluția artistică și personală. În permanenta cunoaștere de sine, scriitorul a îndrăznit constant să exploreze noi teritorii literare și a adus idei proaspete în lumea poeziei românești, a explorat propriile adâncimi emoționale, ale experienței umane, și a transmis aceste trăiri în versurile sale, încurajând, prin modelul personal, exprimarea de sine sinceră și curajoasă.

Prezenta lucrare cuprinde și două anexe cu materiale inedite, pe care le dorim lămuritoare din perspectiva istoriei literare. Prima dintre acestea conține un interviu pe care distinsa doamnă Ștefania Coșovei, scriitoarea și ultima soție a scriitorului, a avut marea amabilitate de a ni-l oferi, despre poetul care a trăit pentru poezia lui - Traian T. Coșovei. A doua anexă cuprinde fotografii din arhiva personală a familiei poetului Traian T. Coșovei, imagini care definesc profilul de scriitor, copii ale filelor de manuscrise, puse la dispoziție special de prozatoarea Ștefania Coșovei, cu scopul de a le anexa prezentei tezei de doctorat.

Bibliografia variată, aferentă temei, susține caracterul științific al acestei cercetări și însumează surse relevante, o serie deosebit de importantă de lucrări, dacă ne raportăm, pe de-o parte, la volumele scriitorului Traian T. Coșovei, iar pe de altă parte la cărțile de referință, care vizează semantica, stilistica, poetica, hermeneutica, dar și dicționare, istorii literare, articole sau interviuri.

Propunem, aşadar, în paginile lucrării noastre, o revizitare în grilă hermeneutică a poeziei lui Traian T. Coşovei şi o posibilă axă de receptare a mărcilor specifice imaginarului său poetic, care să tenteze, în perspectivă, nu doar o lectură mereu proaspătă, cu un instrumentar multiplu, ci şi o corectă aşezare a poetului în canonul literar.

BIBLIOGRAFIE

OPERA AUTORULUI

1. ÎN VOLUM

VOLUME DE AUTOR (în ordine cronologică):

- Coşovei, Traian T., *Ninsoarea electrică*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1979.
- Coşovei, Traian T., *1, 2, 3 sau...*, Bucureşti, Editura Albatros, 1980.
- Coşovei, Traian T., *Cruciada întreruptă*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1982.
- Coşovei, Traian T., *Aer cu diamante* (antologie colectivă), Bucureşti, Editura Litera, 1982.
- Coşovei, Traian T., *Poemele siameze*, Bucureşti, Editura Albatros, 1983.
- Coşovei, Traian T., *În aşteptarea cometei*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1986.
- Coşovei, Traian T., *Rondul de noapte*, Bucureşti, Editura Militară, 1987.
- Coşovei, Traian T., *Pornind de la un vers* (critică literară), Bucureşti, Editura Eminescu, 1990.
- Coşovei, Traian T., *Bătrâneţile unui băiat cuminte*, Constanţa, Editura Pontica, 1994.
- Coşovei, Traian T., *Mickey Mouse e mort*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1994.
- Coşovei, Traian T., *Ioana care rupe poeme*, Bucureşti, Editura Asociaţia Scriitorilor & Cartea Românească, 1996.
- Coşovei, Traian T., *Patinează sau crapă!*, Bucureşti, Editura Axa, 1997.
- Coşovei, Traian T., *Ninsoarea electrică*, ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Vinea, 1998.
- Coşovei, Traian T., *Percheziţionarea îngerilor*, Bucureşti, Editura Crater, 1998.
- Coşovei, Traian T., *Lumină de la frigider*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1998.
- Coşovei, Traian T., *Bună dimineaţa, Vietnam!*, Deva, Editura Călăuza, 1999.
- Coşovei, Traian T., *Hotel Urmuz* (critică literară), Deva, Editura Călăuza, 2000.
- Coşovei, Traian T., *Mahalaua de azi pe mâine*, (împreună cu Dan Mircea Cipariu), Bucureşti, Editura Vinea, 2000.

- Coșovei, Traian T., *Les années folles du socialisme*, (împreună cu Ștefania Coșovei), proză scurtă, București, Asociația Scriitorilor și Editura Eminescu, 2000.
- Coșovei, Traian T., *Pisica neagră, pisica moartă*, (împreună cu Bogdan O. Popescu), București, Editura Crater, 2001.
- Coșovei, Traian T., *Institutul de glasuri*, antologie în colecția *Hyperion*, București, Editura Cartea Românească, 2002.
- Coșovei, Traian T., *Vânătoarea pe capete*, București, Editura Libra, 2002.
- Coșovei, Traian T., *Greva căpșunelor*, București, Editura Libra, 2004.
- Coșovei, Traian T., *La formarea ideilor*, critică literară, București, Editura Contemporanul Ideea Europeană, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Băutorii de absint*, (cu Nichita Danilov, Liviu Ioan Stoiciu, Ion Mureșan, Ioan Es Pop), București, Editura Paralela 45, 2006.
- Coșovei, Traian T., *Motocicliștii spațiali*, (cu Ioana Mănescu), București, Editura Tracus Arte, 2008.
- Coșovei, Traian T., *Poezii marilor orașe*, București, Ed. Muzeul Literaturii Române, 2008.
- Coșovei, Traian T., *Aerostate plângând*, București, Editura Tracus Arte, 2010.
- Coșovei, Traian T., *Jurnalul morilor de vânt*, București, Editura Tracus Arte, 2012.
- Coșovei, Traian T., *Aritmetica pleoapelor*, București, Editura Tracus Arte, 2013.
- Coșovei, Traian T., *Și dacă tu ești o planetă străină. Poeme de dragoste* (antologie alcătuită și îngrijită de soția poetului, scriitoarea Ștefania Coșovei), București, Editura Tracus Arte, 2023.

2. ÎN PERIODICE

- Coșovei, Traian T., *Am scris tot atâtea cărți câte probleme am avut*, interviu realizat de Mihail Vakulovski, în „Steaua”, an 65, nr. 1/2, 2014.
- Coșovei, Traian T., *Plimbarea de dimineață*, versuri / Traian T. Coșovei, în „Cafeneaua literară” an 11, nr. 12, 2014.
- Coșovei, Traian T., *Vis nedescris - manuscris; Domnul învățător; Meci întrerupt*, versuri / Traian T. Coșovei, grupaj de 6 poezii, în „Cafeneaua literară”, an 11, nr. 1, 2014.

- Coșovei, Traian T., *Într-o tranșee de ceață*, versuri / Traian T. Coșovei - *Poemul săptămânii*, în „România literară”, an 45, nr. 17, 2012.
- Coșovei, Traian T., *Fără rușine*, în „Tomis”, nr. 9, 2006.
- Coșovei, Traian T., *Marilyn - Ultimul interviu*, în „Tomis”, nr. 3, 2006.
- Coșovei, Traian T., *Mașinăria de aducere-aminte*, în „Tomis”, nr. 4, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Poezia cu venele deschise*, în „Tomis”, nr. 1, 2005.
- Coșovei, Traian T., *I am alone, I have invented poetry and I have no heart anymore*, în „Tomis”, nr. 1, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Partea a doua și răzbunarea*, în „Tomis”, nr. 7, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Ion Stratan sau poemul ca o casă părăsită*, în „Tomis”, nr. 2, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Un poet singuratic, ascuns în spatele metaforei*, în „Observator Cultural”, nr. 36, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Un poet singuratic, ascuns în spatele metaforei*, în „Observator Cultural”, nr. 36, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Un reper*, în „România literară”, nr. 43, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Don Cezar - sau acordarea sufletului în registrul carnaval*, în „Tomis”, nr. 8, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Opera Magna*, în „Tomis”, nr. 9, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Tărâmul așteptării*, în „Viața românească”, nr. 3-4, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Vladimir într-un singur cuvânt*, în „Tomis”, nr. 6, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Timișoara în trei prieteni*, în „Orizont”, nr. 3, 2004.
- Coșovei, Traian T., *Mai singur decât un păianjen cu picioarele tăiate*, în „Contemporanul”, nr. 51-52, 2001.
- Coșovei, Traian T., *Stare de teatru*, în „Teatrul”, nr. 3, an 1988.

Colecțiile de articole publicate de-a lungul anilor în periodice au fost cuprinse în cele două volume:

- Coșovei, Traian T., *La formarea ideilor*, critică literară, București, Editura Contemporanul Ideea Europeană, 2005.
- Coșovei, Traian T., *Pornind de la un vers*, București, Editura Eminescu, 1990.

CĂRȚI DE CRITICĂ LITERARĂ, SEMANTICĂ, STILISTICĂ, POETICĂ ȘI HERMENEUTICĂ

- Aldo Rovatti, Pier; Gianni Vattimo, *Gândirea slabă*, Constanța, Editura Pontica, 1998.
- Alexandrescu, Sorin, *Privind înapoi, Modernitatea*, București, Editura Univers, 1999.
- Allen, Donald M., *The New American Poetry*, New York, Grove Press, 1960.
- Andriescu, Radu, *Paralelisme și influențe culturale în lirica română actuală*, Iași, Editura Universitatea Alexandru Ioan Cuza, 2005.
- Anzieu, Didier, *Psihanaliza travaliului creator*, Editura Trei, București, 2004.
- Bădărău, George, *Postmodernismul românesc*, Iași, Editura Institutul European, 2007.
- Biberi, Ion, *Lumea de mâine*, București, Editura Curtea Veche, 1945.
- Bodiu, Andrei, *Mircea Cărtărescu, monografie, antologie comentată, receptare critică*, Brașov, Editura Aula, 2000.
- Bodiu, Andrei, *Direcția optzeci în poezia română*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
- Boldea, Iulian, *De la modernism la postmodernism*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2011.
- Boldea, Iulian, *Poeți români postmoderni*, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 2006.
- Braga, Mircea, *Ultima frontieră*, Editura Ideea europeană, București, 2018
- Braga, Corin, *Psihobiografii*, Iași, Editura Polirom, 2011.
- Braga, Corin, *Concepte și metode în cercetarea imaginarului: Dezbaterile Phantasma*, Iași, Editura Polirom, 2007.
- Braga, Corin, *Nichita Stănescu, Orizontul imaginar*, Ediția a III-a, Editura Tracus Arte, București, 2013.
- Bratu, Savin, *Cronici, vol. II*, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1958.
- Breban, Nicolae, *Trădarea criticii*, București, Editura Ideea Europeană, 2009.
- Breban, Nicolae, *Vinovați fără vină*, București, Editura Ideea Europeană, 2006.
- Breban, Nicolae, *Riscul în cultură*, Iași, Editura Polirom, 1997.
- Bucur, Romulus, *Poeți optzeciști (și nu numai) în anii '90*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
- Buduca, Ioan, *Undă sau corpuscul, apud Gheorghe Crăciun, Competiția continuă (Generația '80 în texte teoretice)*, Pitești, Editura Paralela 45, 1999.
- Burgos, Jean, *Pentru o poetică a imaginarului*, București, Editura Univers, 1988.

- Camilar, Eusebiu, *Cărțile săgetătorului*, București, Editura de stat pentru literatură și artă, 1957.
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, București, Editura Univers, 1993.
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, Iași, Editura Polirom, 2005.
- Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, postfață de Paul Cornea, București, Editura Humanitas, 1999.
- Cărtărescu, Mircea; Traian T. Coșovei; Florin Iaru și Ion Stratan, *Aer cu diamante. Prefață de Nicolae Manolescu*, București, Editura Litera, 1982.
- Cărtărescu, Mircea, *Un om care scrie: Jurnal, 2011–2017*, București, Editura Humanitas, 2018.
- Cârnelci, Magda, *Poetrix. Texte despre poezie și alte eseuri*, Pitești, Editura Paralela 45, 2002.
- Cârnelci, Magda, *Arta anilor '80. Texte despre postmodernism*, București, Editura Litera, 1995.
- Ceaușu, George, *Spațiul literar românesc și postmodernismul fără postmodernitate*, Iași, Editura Princeps Edit, 2005.
- Chioaru, Dumitru, *Noua poezie nouă*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2011.
- Christi, Aura, *De partea cealaltă a umbrei*, București, Editura Ecce Homo, 1993.
- Ciotloș, Cosmin, *Cenaclul de Luni. Viața și opera*, București, Editura Pandora M, 2021.
- Cistelean, Alexandru, *Top-Ten*, Editura Dacia, Cluj, 2000.
- Cistelean, Alexandru, *Poezie și livresc*, București, Editura Cartea Românească, 1987.
- Cistelean, Alexandru, *Pagina de gardă*, Stratan, Ion, *Biserica ploii*, Ploiești Editura Fundației Gheorghe Cernea, 2001.
- Cîrstea, Cristina, *Ceva care să-mi amintească de mine*, Chișinău, Editura Cartier, 2000.
- Codoban, Aurel, *Postmodernismul, deschideri filosofice*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995.
- Codreanu, Theodor, *Transmodernismul*, Iași, Editura Princeps Edit, 2011.
- Compagnon, Antoine, *Cele cinci paradoxuri ale modernității*, Cluj, Editura Echinoc, 1998.
- Connor, Steven, *Cultura postmodernă (o introducere în teoriile contemporane)*, București, Editura Meridiane, 1999.

- Constantinescu, Mihaela, *Post/postmodernismul. Cultura divertismentului*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001.
- Corbu, Daniel, *Generația poetică '80*, Iași, Editura Princeps Edit, 2000.
- Corbu, Daniel, *Postmodernismul pe înțelesul tuturor*, Iași, Editura Princeps Edit, 2004.
- Corbu, Daniel, *Intimitatea publică a poeziei*, Iași, Editura Princeps Edit, 2006.
- Corbu, Daniel, *Rostirea postmodernă. Generația poetică '80 în literatura română*, Iași, Editura Princeps Multimedia, 2014.
- Coșovei, Traian, *Cântec să crească băiatul*, Timișoara, Editura Tineretului, 1959.
- Coșovei, Traian, *Poezia română contemporană*, București, Editura pentru literatură, 1964.
- Coșovei, Traian, *Dobrogea de aur*, București, Editura Eminescu, 1978.
- Coșovei, Traian, *Pământ etern*, București, Editura Minerva, 1982.
- Coșovei, Traian, *Ca o vatra limba noastră. Poeme dedicate limbii române*, București, Editura Eminescu, 1982.
- Crăciun, Gheorghe, *Competiția continuă: generația '80 în texte teoretice*, Pitești, Editura Vlasie, 1994.
- Cristea, Dan, *Poezia vie*, București, Editura Cartea Românească, 2008.
- Cristea Enache, Daniel, *Timpuri noi: secvențe de literatură română*, București, Editura Cartea, 2009.
- Cristea- Enache, Daniel, *Sertarul scriitorului român, Dialoguri pe hârtie*, București, Editura Polirom, 2005.
- Crohmălniceanu, Ovid. S., *Literatura română și expresionismul*, București. Editura Minerva, 1971.
- Crohmălniceanu, Ovid. S., *Literatura între cele două războaie Mondiale, Volumul II*, București, Editura Minerva, 1990.
- Danciu, Magda, *The Contemporary Scottish Fiction: Postmodern tendencies*, Oradea, Editura Universității, 2001.
- David, Emilia, *Poezia Generației '80: intertextualitate și „performance”*, București, Editura MLR, 2016.
- Diaconu, Mircea A., *Poezia postmodernă*, Brașov, Editura Aula, 2002.
- Dimov, Leonid, *În munți, din ciclul 7 poeme, în Opera poetică*, vol. I, ediție îngrijită și prefață de Ion Bogdan Lefter, Pitești, Paralela 45, 2010.

- Dobra, Vasile, *Fluier de zăpadă*, Baia Mare, Editura Helvetica, 1999.
- Doman, Dumitru Augustin, *Generația '80 văzută din interior*, București, Editura Tracus Arte, 2010.
- Dorian, Gellu, *Elegiile după Rilke*, Iași, Editura Moldova, 1993.
- Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
- Eco, Umberto, *Opera deschisă*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1969.
- Fanache, Vasile, *Eseuri despre vârstele poeziei*, București, Editura Cartea Românească, 1990.
- Felea, Cristina, *The Beat Literary Movement and the Postmodernist Breakthrough*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2012.
- Ferlinghetti, Lawrence, *How to Paint Sunlight: New Poems*, New York, Editura New Directions Publishing Corporation, 2001.
- Franga, Liviu, *Clasic printre postmoderni*, Iași, Editura Princeps Edit, 2008.
- Friederich, Hugo, *Structura liricii moderne*, București, Editura Univers, 1998.
- Gârbea, Horia, *Millenium digital text. Enigme în orașul nostru*, București, Editura Fundației Pro, 2001.
- Grati, Aliona, *Fenomenul literar postmodernist*, Chișinău, Editura Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, 2013.
- Grigurcu, Gheorghe, *Existența poeziei*, București, Editura Cartea Românească, 1986.
- Groșan, Ioan, *O sută de ani de zile la porțile Orientului*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1992.
- Groșan, Ioan, *Școala ludică*, București, Editura Ghepardul, 1991.
- Hanganu, Laurențiu, Dan Grigorescu, *De la cucută la Coca-Cola. Note despre amurgul postmodernismului*, București, Editura Minerva, 1994.
- Hutcheon, Linda, *Poetica postmodernismului*, traducere de Dan Popescu, București, Editura Univers, 2002.
- Hegel, George Wilhelm Friedrich, *Despre artă și poezie, vol. I, II*, București, Editura Minerva, 1979.
- Hegel, George Wilhelm Friedrich, *Enciclopedia științelor filosofice*, București, Editura Academiei RSR, 1966.

- Hocke, Gustav Renée, *Manierismul în literatură*, București, Editura Univers, 1999.
- Huizinga, Johan, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, București, Editura Univers, 1977.
- Irimia, Mihaela Anghelescu, *Dialoguri postmoderne*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1999.
- Iuga, Nora, *Săpunul lui Leopold Bloom*, București, Editura Cartea Românească, 1993.
- Kellner, Douglas, *Cultura media*, Iași, Editura Institutului European, 2001.
- Laurențiu, Dan, *Poziția astrilor*, București, Editura Minerva, 1996.
- Leahu, Nicolae, *Poezia generației '80*, București, Editura Cartier, 2000.
- Lefter, Ion Bogdan, *Postmodernism. Din dosarul unei „bătălii” culturale*, Pitești, Paralela 45, 2000.
- Lefter, Ion Bogdan, *Bacovia - un model al tranziției*, București, Editura Paralela 45, 2001.
- Lefter, Ion Bogdan, *Anii '60-'90. Critică literară*, Pitești Editura Paralela 45, 2002.
- Lefter, Ion Bogdan, *Flashback 1985. Începuturile noii poezii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
- Lefter, Ion Bogdan, *Puzzle cu „noul val”: addenda la falsul tratat de poezie Flashback 1985*, Pitești, Editura Paralela 45, 2005.
- Lefter, Ion Bogdan, *O oglindă purtată de-a lungul unui drum. Fotograme din postmodernitatea românească*, Pitești, Editura Paralela 45, 2010.
- Lefter, Ion Bogdan, Călin Vlăsie, *Cenaclul de Luni – 40*, București, Editura Cartea Românească, 2017.
- Liiceanu, Gabriel, *Despre limită*, București, Editura Humanitas, 1997.
- Lovinescu, Eugen, *Critice IX*, București, Editura Ancora, 1923.
- Lupan, Radu, *Moderni și postmoderni*, București, Editura Cartea Românească, 1988.
- Lyon, David, *Postmodernitatea*, București, Editura Du Style, 1998.
- Lyotard, Jean-François, *Condiția postmodernă. Raport asupra cunoașterii*, București, Editura Babel, 1993.
- Negoitescu, I., *Scriitori contemporani*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.
- Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, București, Editura Cartea Românească, 2008.
- Malamen, Iolanda, *Scris și de scris*, București, Editura Vinea, 2005.
- Malraux, André, *Les Voix du Silence*, Paris, Editura Gallimard, 1953.

- Manolache, Gheorghe, *Regula lui doi (registre duale în dezvoltarea postmodernismului românesc)*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2004.
- Manolache, Gheorghe, *Recompunerile lui Proteu*, Baia Mare, Editura Actaeon Books, 2020.
- Manolescu, Ion, *Videologia. O teorie tehnoculturală a imaginii globale*, Iași, Editura Polirom, 2003.
- Manolescu, Nicolae, *O ușă întredeschisă (Teme 6)*, București, Editura Cartea Românească, 1986.
- Manolescu, Nicolae, *Despre poezie*, București, Editura Cartea Românească, 1987.
- Manolescu, Nicolae, *Literatură română postbelică. Lista lui Manolescu*, vol. I, Poezia, Brașov, Editura Aula, 2001.
- Manolescu, Nicolae, *Literatură română postbelică, vol III*, Brașov, Editura Aula, 2001.
- Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987.
- Marino, Adrian, *Viața unui om singur*, București, Editura Polirom, 2010.
- Marin, Daniel D., *Poezia antiutopică. O antologie a douămiismului poetic românesc*, Pitești, Editura Paralela 45, 2010.
- Marinescu, Angela, *Figuri postmoderne*, București, Editura Vinea, 2000.
- Mălăncioiu, Ileana, *Crimă și moralitate*, București, Editura Litera, 1993.
- McHale, Brian, *Ficțiunea postmodernistă*, traducere de Dan H. Popescu, Iași, Editura Polirom, 2009.
- Mincu, Marin, *Eseu despre textul poetic*, București, Editura Cartea Românească, 1986.
- Mincu, Marin, *Textualism și Autenticitate*, Constanța, Editura Pontica, 1993.
- Mincu, Marin, *De ce scriu poezie...*, Constanța, Editura Pontica, 1996.
- Mincu, Marin, *Poezia română actuală. O antologie comentată*, Constanța, Editura Pontica, 1998.
- Mincu, Marin, *O panoramă critică a poeziei românești în secolul al XX-lea*, Constanța, Editura Pontica, 2008.
- Mincu, Marin, *Critice II*, București, Editura Cartea Românească, 1971.
- Mihăilescu, Florin, *De la proletcultism la postmodernism. O retrospectivă critică a ideologiei literare postbelice*, Constanța, Editura Pontica, 2002.

- Mușat, Carmen, *Strategiile subversiunii: Descriere și narațiune în proza postmodernă românească*, Pitești, Editura Paralela 45, 2002.
- Mușat, Carmen, *Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă*, București, Editura Cartea Românească, 2008.
- Mușina, Alexandru, *Sinapse*, Brașov, Editura Aula, 2001.
- Mușina, Alexandru, *Unde se află poezia?*, Târgu Mureș, Editura Arhipelag, 1996.
- Mușina, Alexandru, *Eseu asupra poeziei moderne*, Chișinău, Editura Cartier, 1997.
- Mușina, Alexandru, *Antologia poeziei Generației '80*, Brașov, Editura Aula, 2002.
- Muntean, Romul, *Jurnal de cărți*, București, Editura Albatros, 1973.
- Mureșan, Ion, *Poemul care nu poate fi înțeles*, Bistrița, Editura Charmides, 2016.
- Oțoiu, Adrian, *Trafic de frontieră. Proza generației '80*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
- Pană, Sașa, *Sadismul adevărului*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2009.
- Papahagi, Marian, *Cumpănă și semn*, București, Editura Cartea Românească, 1990.
- Păunescu, Liliana, *Limbajul poetic optzecist*, Drobeta-Turnu Severin, Editura Profir, 2011.
- Perpessicius, *Scriitori români*, București, Editura Minerva, 1990.
- Perian, Gheorghe, *Scriitori români postmoderni*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- Perian, Gheorghe, *Literatura în schimbare*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2010.
- Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2011.
- Perian, George, *Scriitori români postmoderni*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- Piru, Al., *Discursul critic*, București, Editura Eminescu, 1987.
- Pituț, Gheorghe, *Scrisori de iubire din 21 de poeme*, Timișoara, Editura Augusta, 1997.
- Pițu, Luca, *Fragmente dintr-un discurs incomod*, Iași, Editura Institutul European, 1993.
- Poantă, Petru, *Scriitori contemporani. Radiografii*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1994.
- Poenariu, Senida, *Reveriile Vestului. Lecturi americane în poezia optzecistă*, Brașov, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2022.
- Podoabă, Virgil, *Anatomia frigului (O analiză monstruoasă)*, Cluj-Napoca, Editura Ecco, 2003.
- Pop, Ion, *Jocul poeziei*, București, Editura Cartea Românească, 1985.

- Pop, Ion, *Pagini transparente: lecturi din poezia română contemporană*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1997.
- Pop, Ion, *Avangardismul poetic românesc*, Cluj-Napoca, Editura Paralela 45, 2007.
- Pop, Delia, *Provocări ale postmodernismului. Pornind de la Mircea Cărtărescu*, Iași, Editura Princeps Edit, 2010.
- Popescu, Mihaela, *Sfere semantice în poezia postmodernistă*, București, Editura Academiei Române, 1999.
- Rachieru, Adrian Dinu, *Elitism și postmodernism. Postmodernismul românesc și circulația elitelor*, Chișinău, Editura Gauda-art, 2000.
- Rațiu, Dan Eugen, *Disputa modernism – postmodernism*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.
- Raymond, Marcel, *De la Baudelaire la Suprerealism*, București, Editura Univers, 1998.
- Regman, Cornel, *Cărți, autori, tendințe*, București, Editura pentru Literatură, 1967.
- Regman, Cornel, *Selecție din selecție*, București, Editura Eminescu, 1972.
- Regman, Cornel, *Nuvela și povestirea românească în deceniul opt*, București, Editura Eminescu, 1983.
- Regman, Cornel, *Dinspre „Cercul Literar” spre „Optzeciști”*, București, Editura Cartea Românească, 1997.
- Regman, Cornel, *Poeți și prozatori tineri în anii '70-'90*, București, Editura Muzeul Literaturii române, 2015.
- Roman Patapievici, Horia, *Omul recent*, București, Editura Humanitas, 2001.
- Simion, Eugen, *Scriitori români de azi, IV*, București, Editura Cartea Românească, 1989.
- Simion, Eugen, *Poezia română contemporană, culegere*, București, Editura pentru literatură, 1964.
- Simion, Eugen, *Dimineața poezilor: eseu despre începuturile poeziei române*, Iași, Editura Polirom, 2008.
- Sontag, Susan, *Împotriva interpretării*, traducere de Mircea Ivănescu, București, Editura Univers, 2000.
- Soviany, Octavian, *Strălucirea și suferințele filosofilor*, București, Editura Ghepardul, 1991.

- Soviany, Octavian, *Textualism, postmodernism, apocaliptic*, Constanța, Editura Pontica, 2000.
- Spiridon, Monica, *Apărarea și ilustrarea criticii*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- Șoitu, Grigore, *Anticulinare*, Târgu Mureș, Editura Arhipelag, 1996.
- Ștefănescu, Alex, *Prim plan*, București, Editura Eminescu, 1987.
- Ștefănescu, Alexandru, *Întâmplări*, Iași, Editura Institutul European, 2000.
- Stoicescu, Bogdan, *Convorbiri la lumina gândului*, Editura Libertas, Ploiești, 2006.
- Tupan, Maria-Ana, *Scenarii și limbaje poetice*, București, Editura Minerva, 1989.
- Tupan, Maria-Ana, *Discursul postmodern*, București, Editura Cartea Românească, 2002.
- Tupan, Maria-Ana, *Sensul sincronismului*, București, Editura Cartea Românească, 2004.
- Tupan, Maria-Ana, *Genre and Postmodernism*, București, Editura Universității, 2008.
- Tupan, Maria-Ana, *Teoria și practica literaturii la început de mileniu*, București, Editura Contemporanul, 2010.
- Ungureanu, Cornel, *Geografia literaturii române, azi. Vol. 1: Muntenia*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003.
- Ursa, Mihaela, *Optzecismul și promisiunile postmodernismului*, Pitești, Editura Paralela 45, 1999.
- Vakulovski, Mihail, *Portret de grup cu generația '80. Interviuri*, cf. interviu cu T. T. Coșovei, București, Editura Tracus Arte, 2011.
- Vianu, Tudor, *Estetica*, București, Editura Orizonturi, 1993.
- Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității. Nihilism și hermeneutică în cultura postmodernă*, Constanța, Editura Pontica, 1993.
- Vattimo, Gianni, John D. Caputo, *După moartea lui Dumnezeu*, București, Editura Curtea Veche Publishing, 2008.
- Vitner, Ion, *Prozatori contemporani*, II, București, Editura pentru literatură, 1962.
- Vlasie, Călin, *Poezia și psihic*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003.
- Vulturescu, George, *Tratat despre ochiul orb*, București, Editura Libra, 1996.
- Vulturescu, George, *Gheara literei*, București, Editura Libra, 1998.
- Stoicescu, Bogdan, *Convorbiri la lumina gândului*, Ploiești, Editura Libertas, 2006.

- Ulici, Laurențiu, *Literatura română contemporană, I – Promoția 70*, București, Editura Eminescu, 1975.
- Ulici, Laurențiu, *Confort Procust*, București, Editura Eminescu, 1983.

DICȚIONARE

- *** *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira & Co, 2005.
- *** *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, București, Univers Enciclopedic, 1996.
- *** *Dicționarul limbii române contemporane*, București, Editura Academiei, 1955-1957.
- *** *Micul dicționar academic. I. Literele A-C*, cuvânt înainte de Eugen Simion, prefață de Marius Sala, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001.
- *** *Micul dicționar academic. II. Literele D-H*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2002.
- *** *Micul dicționar academic. III. Literele I-Pr*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2003.
- *** *Micul dicționar academic. IV. Literele Pr-Z*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2003.
- *** *Dicționarul general al literaturii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2004.
- *** *Dicționar analitic de opere literare românești*, Pop, Ion (coord.), Cluj-Napoca, Editura Casa cărții de știință, 2007.
- *** *Mic dicționar. Scriitori francezi*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1978.
- *** *Noul dicționar explicativ al limbii române*, București, Editura Litera, 2002.
- *** *Le Petit Larousse*, Paris, Edition Larousse, 1994.
- Anghelescu, Mircea; Cristina Ionescu; Gheorghe Lăzărescu, *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond, 1995.
- Chevalier, Jean; Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Iași, Editura Polirom, 2009.
- Ciorănescu, Alexandru, *Dicționar etimologic al limbii române*, București, Editura Saeculum, 2007.
- Comloșan, Doina; Mirela Borchin, *Dicționar de comunicare (lingvistică și literară)*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2002.

- Constantinescu-Dobridor, Gheorghe, *Dicționar de termeni lingvistici*, București, Editura Teora, 1994.
- Hangiu, I., *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*, București, Editura Institutului Cultural Român București, 2004.
- Marcu, Florin, *Marele dicționar de neologisme*, București, Editura Saeculum Vizual, 2008.
- Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, București, Editura Eminescu, 1973.
- Pop, Ion, *Dicționar analitic de opere literare românești*, Cluj, Editura Casa Cărții de Știință, 2007.
- Sasu, Aurel, *Dicționar biografic al literaturii române (M-Z)*, vol. II, Pitești, Editura Paralela 45, 2006.
- Sasu, Aurel, *Dicționar biografic al literaturii române (A-L)*, vol. I, Pitești, Editura Paralela 45, 2007.
- Simion, Eugen, *Dicționarul general al literaturii române*, București, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, 2004-2009.
- Șăineanu, Lazăr, *Dicționarul universal al limbii române (DU)*, ediție revăzută și adăugită, Iași, MydoCenter, vol. 3-5 apărute în 1996.
- Tohăneanu, G. I., *Dicționar de imagini pierdute*, Timișoara, Editura Amarcord, 1995.
- Țarălungă, Ecaterina, *Dicționar de literatură română*, București, Editura Forum, 2007.
- Zaciu, Mircea; Marian Papahagi; Aurel Sasu, *Dicționarul scriitorilor români*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1995.
- Zaciu, Mircea; Marian Papahagi; Aurel Sasu (coord.), *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, București, Editura Albatros, 2000.
- Vasile, Geo, *Proza românească între milenii: dicționar de autori*, Iași, Editura Polirom, 2001.
- Vasile, Geo, *Poezia română între milenii. Dicționar de autori*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.

ISTORII LITERARE

- Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la începuturi pînă în prezent*, Craiova, Editura Vlad&Vlad, 1993.
- Drimba, Ovidiu, *Istoria literaturii universale*, București, Editura Saeculum, 1988.

- Doman, Dumitru Augustin, *Generația '80 văzută din interior - o istorie a grupării în interviuri*, vol. I, București, Editura Tracus Arte, 2010.
- Enache, Puiu, *Istoria literaturii din Dobrogea*, Constanța, Editura Ex Ponto, 2005.
- Holban, Ioan, *Istoria literaturii române. Portrete contemporane. Vol. I*, Iași, Editura Princeps Edit, 2003.
- Lefter, Ion Bogdan, *Recapitularea modernității. Pentru o nouă istorie a literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.
- Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române: de la creația populară la postmodernism*, București, Editura Saeculum, 2000.
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a Literaturii Române: 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
- Manolescu, Nicolae, *Istoria literaturii române pe înțelesul celor care citesc*, Pitești, Editura Paralela 45, 2014.
- Negoîtescu, Ion, *Istoria literaturii române 1800-1945*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine, Vol. I*, București, Editura Semne, 2009.
- Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine, Vol. II*, București, Editura Semne, 2009.
- Puia Dumitrescu, Daniel, *O istorie a Cenaclului de Luni*, București, Editura Cartea Românească, 2015.
- Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române, vol. III, 1944-1984*, București, Editura Minerva, 1987.
- Ștefănescu, Alex, *Istoria literaturii române contemporane*, București, Editura Mașina de scris, 2005.
- Ștefănescu, Alexandru, *Istoria literaturii române contemporane: 1941-2000*, București, Editura Mașina de scris, 2005.
- Țeposu, Radu G., *Istoria tragică & grotescă a întunecatului deceniu literar nouă*, București, Editura Cartea Românească, 1996.

ARTICOLE ÎN PERIODICE

- Alboiu, George, *O plimbare cu caleidoscopul*, în „Luceafărul”, nr. 41, 1999.
- Alui Gheorghe, Adrian, *O panoramă a poeziei optzeciste*, în „România literară”, nr. 13, 2022.
- Arion, George, *Cărți de poezie: 1, 2, 3 SAU...*, în „Flacăra”, nr. 47, 1980.
- Baghiu, Vasile, *Drama artificioasă a omului postmodern*, în „Vatra”, nr. 2, 1999.
- Băciuț, Nicolae, *Traian T. Coșovei. „Ceea ce omenеște am pierdut pot spune că am câștigat în poezie”*, în revista/monografia „O istorie a literaturii române în interviuri”, 2005.
- Boerescu, Dan-Silviu, *Postmodernismul sau soluția finală*, în „Cuvântul”, nr. 9-11, 2002.
- Brezeanu, Andrei, *Post-modernii americani - o traiectorie spre viitor*, în „Secolul 20”, nr. 8 (163), 1974.
- Buduca, Ioan, *Postmodernismul după Cărtărescu*, în „Contemporanul”, nr. 34, 1999.
- Buzera, Ion, *Între șansa ficțiunii și ficțiunea sansei*, în „Familia”, nr. 10, 2002.
- Cărtărescu, Mircea, *Dreptul la timp*, în „Echinox”, nr. 11-12, 1979.
- Cărtărescu, Mircea, *O tipologie a poeziei contemporane*, în „Amfiteatru”, nr. 2, 21 februarie 1987.
- Cămpănu, Diana, *Revanșa generației rebele*, în „Discobolul”, nr. 1, 1998.
- Cesereanu, D., *Traian Coșovei: Cântec să crească băiatul*, în „Tribuna”, nr. 31, 1.VIII.1959.
- Ciotloș, Cosmin, *Traian T. Coșovei – Best Poetry Money Can Buy*, în „Manuscriptum”, nr. 2, 2017.
- Ciotloș, Cosmin, *I did it my way*, în „România literară”, an 47, nr. 4, 24 ianuarie 2014.
- Chivu, Marius, *Fascinația lui post-*, în „România literară”, nr. 4, 2003.
- Cojocar, Eugen, *O critică a conceptelor despre postmodernism*, în „Steaua”, nr. 3, martie 1990.
- Comănescu, Ileana, *Sub microscopul retinei postmoderniste*, în „Caiete critice”, nr. 5-7, 1997.
- Corbu, Daniel, *Mircea Cărtărescu sau postmodernismul cu orice preț*, în „Convorbiri literare”, nr. 10, 1998.

- Corbu, Daniel, *Traian T. Coșovei. Noul limbaj poetic și noua recuzită existențialistă*, în „Convorbiri literare”, an 148, nr. 1, ianuarie 2014.
- Chevereșan, Cristina, *Traian T. Coșovei, ca o pâlpâire*, în „Orizont”, serie nouă, an XXX, nr. 11, 2018.
- Chevereșan, Cristina, *Între scriitori și sine: Exerciții de admirație*, în „Orizont”, serie nouă, an XXXII, nr. 6, iunie 2020.
- Chivu, Marius, *Lecturi la zi*, în „România literară”, nr. 23, 2003.
- Cristea, Dan, *Un satan postmodern*, în „România literară”, nr. 45, 2001.
- Cristea, Radu Călin, *Traian T. Coșovei, Primul zbor (în memoriam)*, în „Observator cultural”, an 14, nr. 448, 9-15 ianuarie 2014.
- Creangă, Alin, *Vitrina cu cărți*, în „Familia”, nr. 11-12, 2002.
- Damian, S, *Traian Coșovei: Cântec să crească băiatul*, în „Gazeta literară”, nr. 31, 30 VII 1959.
- Diaconu, Mircea; Traian T. Coșovei; Dan Mircea Cipariu, în „Convorbiri literare”, nr. 1, 2001.
- Diaconu, Virgil, *Moartea unui poet...*, în „Cafeneaua literară”, an 11, nr. 1 ianuarie 2014.
- Doinaș, Șt. Augustin, *Pentru o nouă generație*, în „România literară”, an XII, nr. 50, 1979.
- Durozoi, G., *Modernisme[post-]*, în „Encyclopédie philosophique universelle. Les notions philosophiques”, tome 2, Paris, Editions Presse Universitaire de France, 1990.
- Felea, Victor, *Traian T. Coșovei: Ninsoarea electrică*, în „Tribuna”, nr. 11, 1980.
- Filipescu, Dan, *Interviu cu Nichita Stănescu – O sărbătoare a poezilor a cuvântului limpede și constructiv*, în „Contemporanul”, nr. 41, 1979.
- Ghiu, Bogdan, *Cu și despre optzeciști*, în „Tomis”, aprilie 2005.
- Ghiu, Bogdan, *O poetică a prieteniei (înălțarea lui Traian T. Coșovei la propriul concept)*, în „Observator cultural”, an 14, nr. 448, 9-15 ianuarie 2014.
- Grigor, Andrei, *Omul post-modern*, în „Caiete critice”, nr. 3-4, 2000.
- Grigurcu, Gheorghe, *Despre postmodernism*, în „România literară”, nr. 29, 1997.
- Groșan, Ioan, *Arzând ca o flacără obraznică*, în „Luceafărul de dimineață”, nr. 1, ianuarie 2014.

- Habermas, Jürgen, *Modernitate versus postmodernitate*, în „Cultură și societate: dezbateri contemporane”, coordonatori Jeffrey C. Alexander și Steven Seidman, Iași, Editura Institutul European, 2001.
- Hassan, Ihab, Postfață la *The Dismemberment of Orpheus*, în „Caiete critice”, nr 1-2, 1986.
- Holban, Ioan, *Despre postmodernism numai de bine*, în „Cronica”, nr. 9, 1994.
- Holban, Ioan, *Traian T. Coșovei*, în „România literară”, an 47, nr. 1/2, 10 ianuarie 2014.
- Hutcheon, Linda, *Să începem să teoretizăm postmodernismul*, în „Revista de istorie și teorie literară”, nr. 1-2, 1987.
- Ioanid, Doina, *Un beatnic întârziat prin București*, în „Observator cultural”, an 14, nr. 448, 9-15 ian. 2014.
- Kibedi, Varga, A., *Le Récit postmoderne*, în „Litterature”, nr. 77, februarie, 1990.
- Lefter, Ion Bogdan, *Postmodernismul. Pledoarie pentru clarificarile necesare*, în „Familia”, nr. 3, martie 1988.
- Lefter, Ion Bogdan, *Secvențe cu „fratele mai mare”*, în „România literară”, nr. 50, 2019.
- Lefter, Ion Bogdan, *Traian T. Coșovei sau „Traian-Te“ sau – simplu – Traian...*, în „România literară”, nr. 51-52, 2021.
- Livescu, Cristian, *Conceptul de anxietate și critica postmodernismului*, în „Convorbiri literare”, nr. 4, 1999.
- Lupan, Radu, *Ipostaze postmoderne*, în „Viața românească”, nr. 6, 1990.
- Lyotard, Jean-François, *O versiune a postmodernității*, în „Viața Românească”, nr. 6-7, 1992.
- Manolescu, Nicolae, *Stări de spirit*, în „România literară”, an XII, nr. 43, 15 octombrie 1979.
- Manolescu, Nicolae, *Jocurile infantei*, în „România literară”, nr. 50, 1980.
- Manolescu, Nicolae, *Ion Stratan și alții*, în „România Literară”, nr. 24, an XIV, 1981.
- Manolescu, Nicole, *Postmodernismul poetic*, în „Caiete critice”, nr. 3/4, 1983.
- Manolescu, Nicolae, *Literatura tânără și postmodernismul*, în „România literară”, nr. 19, mai 1988.
- Manolescu, Nicolae, *Junimiști și optzeciști*, în „Dilema”, nr. 324/1999.
- Manolescu, Nicolae, *Adevărul literar și artistic*, în „România Literară”, 3 decembrie 2008.
- Marin, Ileana, *Postmodernismul românesc*, în „Tomis”, nr. 4, 2000.

- Matei, Rodica, *O perspectivă asupra procesului creativ*, în „Buletin de psihanaliză”, nr. 1-2, 1997.
- Micu, Alice Valeria, *Aerul cu diamante a mai pierdut o lumină*, în „Caiete silvane”, an 10, nr. 108, ianuarie 2014.
- Mihăescu, Florin, *Un umanism postmodern sau fantasme pentru Apocalips?*, în „Luceafărul”, nr. 6, 1995.
- Mihăescu, Valentin, *Traian T. Coșovei - Rondul de noapte*, în „Luceafărul”, nr. 41, 1987.
- Mihăescu, Valentin F., *Cenaclul de Luni peste mode și timp*, în „Contrapunct”, nr. 5/1990.
- Mihăieș, Mircea, *Bazar postmodernist*, în „Familia”, nr. 4, aprilie 1988.
- Mincu, Marin, *Recursul la textualism*, în „Luceafărul”, nr. 11, 1999.
- Mincu, Marin, *Ruleta poeziei*, în „Contemporanul”, nr. 43, 1999.
- Mitchievici, Angelo, *Alte poezii, alți autori*, în „România literară”, nr. 26, 2023.
- Moraru, Cornel, *Recuperări în proza ultimului deceniu*, în „Euphorion”, nr. 1-2/2001.
- Mugur, Florin, *Traian T. Coșovei*, în „Tribuna”, nr. 32, 1980.
- Munteanu, Romul, *Tinerețe literară perpetuă*, în „Luceafărul”, serie nouă, nr. 16, 30 aprilie 1997.
- Mureșan, Dumitru, *Ieșirea din apă*, în „Vatra”, nr. 10, 1981.
- Mușat, Carmen, *Ieșirea din modernism*, în „Observator Cultural”, nr. 22/2000.
- Oprea, Mihail, *Bacovia și postmodernismul*, în „Luceafărul”, nr. 40, 1990.
- Papahagi, Marian, *O cutie cu vorbe, stări de spirit și alte obiecte*, în „Tribuna”, nr. 52, 1986.
- Paraschiv, V., *Traian Coșovei: Semnul din larg*, în „Steaua”, nr. 3, 1961.
- Patraș, Antonio, *Traian T. Coșovei, ca o pâlpâire*, în „Orizont”, serie nouă, an XXX, nr. 11, noiembrie 2018.
- Perian, Gheorghe, *D. Anghel - precursor îndepărtat al postmodernilor*, în „Vatra”, 27, nr. 5, 1998.
- Perșa, Dan, *Cu și despre optzeciști*, în „Tomis”, aprilie 2005.
- Petrescu, Ioana Em., *Modernism - Postmodernism. O ipoteză*, în „Steaua”, nr. 5, mai 1988.
- Petrescu, Liviu, *Optzecism, textualism, postmodernism*, în „Steaua”, nr. 3, 1996.
- Plescan, Alexandru, *Postmodernist pierdut în grădină*, în „România literară”, nr. 47, 21 nov. 1991.

- Poantă, Petru, *Traian T. Coșovei: Ninsoarea electrică*, în „Steaua” nr. 3, 1980.
- Poantă, Petru, *O replică la postmodernism*, în „Steaua”, 41, nr. 9, 1990
- Popa, Constantin M., *Lecturi postmoderne*, în „Apostrof”, nr. 6, 2002.
- Popescu, Mihaela, *Sfere semantice în poezia postmodernista a anilor optzeci*, în „SCL”, an 50, nr. 2, 1999.
- Popescu, Adrian, *Citadinism extravertit și introvertit*, în „Steaua”, an XLIX, nr. 11-12, 1998.
- Popescu, Adrian, *Precizie axiologică, seducție stilistică*, în „România literară”, nr. 4, 2020.
- Preda, Sorin, *Interviu cu Traian T. Coșovei*, în „Formula AS”, nr. 697, 2005.
- Rotaru, A., *Traian Coșovei: Cântec să crească băiatul*, în „Steaua”, nr. 9, 1959.
- Simuț, Ion, *Postmodernism și gazetărie*, în „România literară”, nr. 37, 1999.
- Soviany Octavian, *Postmodernism și melancolie*, în „Contemporanul”, nr. 34, 1993.
- Soviany, Octavian, *Viața care rupe poeme*, în „Contemporanul”, nr. 40-41, 1997.
- Soviany, Octavian, *Din nou despre postmodernism*, în „Luceafărul”, nr. 7, 2001.
- Spiridon, Monica, *Postmodernismul mereu pe tapet*, în „Luceafărul”, nr. 3, 1990.
- Spiridon, Monica, *Despărțirea de modernitate*, în „Luceafărul”, nr. 40, 1995.
- Stănescu, Gabriel, *Un poet postmodern în blue jeans*, în „România literară”, nr. 13-14, 1999.
- Stănescu, Gabriel, Ștefan Stoenescu, *Generația hippy a inaugurat postmodernismul*, în „Viața românească”, 95, nr. 12, 2000.
- Stănescu, Nichita, *Lupta poetului cu realul*, în „Luceafărul”, nr. 41, 8 noiembrie 1980.
- Ștefănescu, Alex., *Poetul specialist în poezie*, în „România literară”, nr. 10, 1991.
- Tolcea, Marcel, *Un optzecist de acum 40 de ani. Și mai bine!*, în „Orizont”, serie nouă, an XXXI, nr. 11, noiembrie 2019.
- Tupan, Maria-Ana, *Experimentul postmodern*, în „Luceafărul”, nr. 32, 1996.
- Țuglea, Mircea, *Postmodernismul românesc*, în „Contemporanul”, nr. 34, 1999.
- Ungureanu, Cornel, *Viața și sărbătorile*, în „Orizont”, nr. 38, 1982.
- Ungureanu, Cornel, *Literatura, înainte și după Cărtărescu*, în „Orizont”, nr. 1, 1999.
- Urian, Tudorel, *Pionierii postmodernismului românesc*, în „România literară”, nr. 37, 2003.

- Vakulovski, Mihai, *Poemul ca stare de spirit: Traian T. Coșovei*, în „Steaua”, an 65, nr. 1/2 ianuarie – februarie 2014.
- Vasile, Geo, *Traian T. Coșovei, Un trapezist al metaforei*, în „Viața Românească”, nr. 10, 2018.
- Vighi, Daniel, *Postmodernismul înainte de a-i ști numele*, în „Vatra”, nr. 5, 1996.
- Vrânceanu, Alexandra, *Istorie în postmodernism*, în „România literară”, nr. 7, martie 1992.
- Vultur, Ioan, *O versiune a postmodernității*, în „Viața Românească”, nr. 6-7, 1992.
- Zaharia-Filipaș, Elena, *Tradiții ale postmodernismului*, în „România literară”, nr. 42, 23-29 decembrie 1992.
- Zlăvog, Ana-Maria, *Postmodernismul - această necesară controversă*, în „Convorbiri literare,” nr. 2, 1997.
- ***, Premiul Național pentru debut în poezie, Traian T. Coșovei – ediția a II-a, în „Tribuna”, an XIV, nr. 309, 16-31 iulie 2015.

ÎN ANTOLOGII

- *Antologia poeziei generației '80*, alcătuită de Alexandru Mușina, București, Editura Vlasie, 1993).
- *Antologia poeziei generației 80*, ediția a II-a, coordonată de Alexandru Mușina, Brașov, Editura Aula, 2002.
- *Antologia poeziei române de la origini pâna azi*, alcătuită de Dumitru Chioaru și Ioan Radu Văcărescu, București, Editura Paralela 45, 1998.
- *Antologia poeziei românești culte* (selectia textelor, note bio-bibliografice și referințe critice de Florin Sîndrilăru), București, Editura Teora, 1998.
- Bodi, Andrei et alii.(îngrijit de), *Romanian Poets of the '80s and '90s*, Pitești, Paralela 45, 1999.
- Bucur, Romulus et alii., *Cinci*, București, Tracus Arte, 2011
- *Competitia continuă. Generația '80 în texte teoretice*, Ediția a 11-a, alcătuită de Gheorghe Crăciun, București, Editura Paralela 45, 1999.
- Crăciun, Gheorghe (îngrijit de), *Competiția continuă. Generația '80 în texte teoretice*, Pitești, Editura Vlasie, 1994.

- *Generația 2000*, (antologie de Marin Mincu), Constanța, Editura Pontica, 2004.
- Mincu, Marin, *Avangarda literară românească*, Antologie, studiu introductiv și note bibliografice, București, Editura Minerva, 1983.
- *Nuvela și povestirea românească în deceniul opt*, Antologie, introducere și aparat critic de Cornel Regman, București, Editura Eminescu, 1983.
- *Noua poezie nouă*, O antologie de poezie română postmodernă alcătuită de Dumitru Chioaru, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2011.

INTERVIURI ÎN SURSE WEB

- Cârnecki, Magda, *In memoriam Traian T Coșovei*, în „Revista 22” (editată de grupul pentru dialog social), <https://revista22.ro/cultura/in-memori-iam-traian-t-co35ovei>, (accesat la data de 10 ianuarie 2020).
- Ciotloș, Cosmin, *Absolventul Traian T. Coșovei*, în „Dilema Veche”, nr. 903, din 29 iulie – 4 august 2021, <https://dilemaveche.ro/sectiune/la-zi-in-cultura/carte/absolventul-traian-t-cosovei-633044.html>, (accesat la data de 7 ianuarie 2024).
- Ciotloș, Cosmin, *După patruzeci de ani*, în „Dilema Veche”, nr. 991, din 06 aprilie –12 aprilie 2023, <https://dilemaveche.ro/sectiune/la-zi-in-cultura/carte/dupa-patruzeci-de-ani-2255880.html>, (accesat la data de 18 februarie 2024).
- Ciotloș, Cosmin, *De bine, de rău. Istorii literare* cu Cosmin Ciotloș despre Traian T Coșovei, <https://vimeo.com/485042451>, (accesat la data de 18 februarie 2024).
- Coșovei, Traian T., *Confesiunile unui poet*, în „Formula AS”, <http://arhiva.formula-as.ro/2009/851/asul-de-inima-45/confesiunile-unui-poet-traian-t-cosovei-10628>, (accesat la data de 10 august 2020).
- Coșovei, Traian T., „*Am scris tot atâtea cărți câte probleme am avut*”, interviu cu Traian T. Coșovei realizat de Mihail Vakulovski, în „Steaua” (Cluj-Napoca), an. 65, nr. 1/2 (ianuarie-februarie 2014), disponibil pe <http://www.editurapleiade.ro/Reviste/2008%20Acolada%20nr.%2004.pdf>.

- Preda, Sorin, *Poetul Traian T. Coșovei la 50 de ani. „Fără poezie și fără sentimente, lumea ar fi o tobă de tinichea”*, în „Formula AS”, <http://arhiva.formula-as.ro/2005/697/diverse-13/traian-t-cosovei-6606>, (accesat la data de 10 mai 2018).
- Tabacu, Horia, *Portret al lui Traian T Coșovei la tinerețe*, în „Evenimentul zilei”, <https://evz.ro/portret-al-lui-traian-t-cosovei-la-tinerete-1074941.html>, (accesat la data de 12 iulie 2019).